

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Φροντιστήριο Μέσης Εκπαίδευσης

2025 – 2026

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

A. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικά Νικομάχεια, Β 6.10-13**

Οἷον καὶ φοβηθῆναι καὶ θαρρῆσαι καὶ ἐπιθυμῆσαι καὶ ὀργισθῆναι καὶ ἐλεῆσαι καὶ ὄλως ἡσθῆναι καὶ λυπηθῆναι ἔστι καὶ μᾶλλον καὶ ἥττον, καὶ ἀμφοτέρωθεν οὐκ εὖ· τὸ δ' ὅτε δεῖ καὶ ἐφ' οἷς καὶ πρὸς οὓς καὶ οὗ ἕνεκα καὶ ὡς δεῖ, μέσον τε καὶ ἄριστον, ὅπερ ἔστι τῆς ἀρετῆς. Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς πράξεις ἔστιν ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις καὶ τὸ μέσον. Ἡ δ' ἀρετὴ περὶ πάθη καὶ πράξεις ἔστιν, ἐν οἷς ἢ μὲν ὑπερβολὴ ἀμαρτάνεται καὶ ψέγεται καὶ ἢ ἔλλειψις, τὸ δὲ μέσον ἐπαινεῖται καὶ κατορθοῦται· ταῦτα δ' ἄμφω τῆς ἀρετῆς. Μεσότης τις ἄρα ἔστιν ἢ ἀρετὴ, στοχαστικὴ γε οὖσα τοῦ μέσου. [...]

Ἔστιν ἄρα ἢ ἀρετὴ ἕξις προαιρετικὴ, ἐν μεσότητι οὖσα τῇ πρὸς ἡμᾶς, ὠρισμένη λόγῳ καὶ ᾧ ἂν ὁ φρόνιμος ὀρίσειεν. Μεσότης δὲ δύο κακιῶν, τῆς μὲν καθ' ὑπερβολὴν τῆς δὲ καθ' ἔλλειψιν· καὶ ἔτι τῷ τὰς μὲν ἐλλείπειν τὰς δ' ὑπερβάλλειν τοῦ δέοντος ἐν τε τοῖς πάθεσι καὶ ἐν ταῖς πράξεσι, τὴν δ' ἀρετὴν τὸ μέσον καὶ εὕρισκιν καὶ αἰρεῖσθαι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθένα από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη "Σωστό", αν είναι σωστή ή τη λέξη "Λάθος" αν είναι λανθασμένη (μονάδες 4) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που την επιβεβαιώνουν.

(μονάδες 4)

1. Η συναισθηματική συμπεριφορά του ανθρώπου χαρακτηρίζεται από ποσοτικές διαβαθμίσεις.
2. Η μεσότητα εντοπίζεται μόνο στα ανθρώπινα συναισθήματα.
3. Η ἀρετὴ εξαρτάται ἀπὸ τὴν ἐπίτευξη τῆς αντικειμενικῆς μεσότητος.
4. Η ἀρετὴ δε σχετίζεται με τὴν ἀνθρώπινη προαίρεση.

β. οἷς: Σε ποια φράση του αρχαίου κειμένου αναφέρεται η αντωνυμία;

(μονάδες 2)

Μονάδες 10

B1. Από ποια σημεία του παραπάνω αποσπάσματος των Ηθικών Νικομαχείων αποδεικνύεται ότι η ηθική αρετή έχει κοινωνικό-πολιτική διάσταση;

Μονάδες 10

B2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη "Σωστό", αν είναι σωστή, ή τη λέξη "Λάθος", αν είναι λανθασμένη.

1. Σύμφωνα με το σοφιστή Θρασύμαχο το συμφέρον του ισχυρού καθορίζει τι είναι δίκαιο.
2. Στην Πολιτεία του Πλάτωνα δεν προάγονται όλοι οι φύλακες επίκουροι σε φύλακες παντελείς.
3. Διάδοχος του Πλάτωνα στην Ακαδημία ήταν ο Ξενοκράτης.
4. Το έργο Ηθικά Νικομάχεια γράφτηκε από τον Αριστοτέλη κατά την πρώτη περίοδο της φιλοσοφικής του δραστηριότητας.
5. Οι απόψεις του Δημόκριτου και του Ηράκλειτου για την ευδαιμονία δεν επηρέασαν τη σκέψη του Αριστοτέλη.

Μονάδες 10

B3.α. Για καθεμιά λέξη της νέας ελληνικής που σας δίνεται παρακάτω, να βρείτε μια ετυμολογικά συγγενή της από το κείμενο: **ηδύποτο, φιλαρέσκεια, αδιάβλητος, συνηρημένος κατάλοιπο, πλημμυροπαθής.**

(μονάδες 6)

β. Για καθεμιά από τις δύο παρακάτω λέξεις να γράψετε μία περίοδο λόγου στα νέα ελληνικά, όπου η ίδια λέξη σε οποιοδήποτε μέρος του λόγου, σε οποιαδήποτε μορφή της (πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο), χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτή που έχει στο αρχαίο κείμενο: **στοχαστική, λόγω** (μονάδες 4)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ*Πλούταρχος, Περί ηθικής αρετής 444b*

Για τούτο καθετί που κάνουμε κάθε φορά μπορεί να πετύχει κατά έναν μόνο τρόπο, αλλά μπορεί να αποτύχει κατά πολλούς. Για να πετύχουμε, άλλωστε, τον στόχο, δεν υπάρχει παρά μόνο ένας και απλός τρόπος, ενώ είναι δυνατόν ν' αστοχήσουμε με πάρα πολλούς τρόπους, ανάλογα με το αν υπερβαίνουμε το μέτριο ή υστερούμε ως προς αυτό. Τούτο λοιπόν είναι το κατά φύση έργο του πρακτικού λόγου, να καταλύει και τις υπερβολές και τις ελλείψεις των παθών. Στις περιπτώσεις, δηλαδή, όπου από ασθένεια και αδυναμία ή από φόβο και δισταγμό η ορμή ενδίδει πολύ γρήγορα και απαρνιέται πρόωρα το κακό, εκεί εμφανίζεται ο πρακτικός λόγος για να υποκινήσει και να συνδουλίσει την ορμή, όπου πάλι, η ορμή προχωρεί πέρα από τα κανονικά όρια, ρέοντας υπερβολική και άτακτη, εκεί ο πρακτικός λόγος αφαιρεί τη βιαιότητά της και την ελέγχει. Έτσι, περιορίζοντας την κίνηση των παθών, η λογική εμφυτεύει στο άλογο τις ηθικές αρετές, οι οποίες είναι το μεσαίο σημείο ανάμεσα έλλειψης και υπερβολής.

B4. Να παρουσιάσετε δύο σημεία στα οποία οι απόψεις του Πλούταρχου εμφανίζουν ομοιότητες με τις αντίστοιχες αριστοτελικές απόψεις του κειμένου αναφοράς.

Μονάδες 10

Γ . ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΛΑΤΩΝ Ἀπολογία Σωκράτους (33b - d)

Ο Σωκράτης απολογούμενος αναφέρεται στον λόγο που τον πλησίαζαν για να τον ακούσουν κάποιοι άνθρωποι και υπερασπίζεται τον εαυτό του απέναντι στην κατηγορία ότι διαφθείρει τους νέους.

Ἀλλὰ διὰ τί δὴ ποτε μετ' ἐμοῦ χαίρουσιν τινες πολὺν χρόνον διατρίβοντες; ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐγὼ εἶπον· ὅτι ἀκούοντες χαίρουσιν ἐξεταζομένοις τοῖς οἰομένοις μὲν εἶναι σοφοῖς, οὔσι δ' οὐ. ἔστι γὰρ οὐκ ἀηδὲς ἐμοὶ δὲ τοῦτο, ὡς ἐγὼ φημι, προστέτακται ὑπὸ τοῦ θεοῦ πράττειν καὶ ἐκ μαντείων καὶ ἐξ ἐνυπνίων καὶ παντὶ τρόπῳ ὧπὲρ τις ποτε καὶ ἄλλη θεία μοῖρα ἀνθρώπῳ καὶ ὀτιοῦν προσέταξε πράττειν. ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἀληθῆ ἐστὶν καὶ εὐέλεγκτα. εἰ γὰρ δὴ ἔγωγε τῶν νέων τοὺς μὲν διαφθείρω τοὺς δὲ διέφθορα, χρῆν δήπου, εἴτε τινὲς αὐτῶν πρεσβύτεροι γενόμενοι ἔγνωσαν ὅτι νέοις οὔσιν αὐτοῖς ἐγὼ κακὸν πώποτε τι συνεβούλευσα, νυνὶ αὐτοὺς ἀναβαίνοντας ἐμοῦ κατηγορεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι· εἰ δὲ μὴ αὐτοὶ ἠθελον, τῶν οἰκείων τινὰς τῶν ἐκείνων, πατέρας καὶ ἀδελφούς καὶ ἄλλους τοὺς προσήκοντας, εἴπερ ὑπ' ἐμοῦ τι κακὸν ἐπεπόνθεσαν αὐτῶν οἱ οἰκεῖοι, νῦν μεμνησθαι καὶ τιμωρεῖσθαι. πάντως δὲ πάρεισιν αὐτῶν πολλοὶ ἐνταυθοῖ οὓς ἐγὼ ὀρῶ, πρῶτον μὲν Κρίτων οὔτοσί, ἐμὸς ἡλικιώτης καὶ δημότης, Κριτοβούλου τοῦδε πατήρ...

.....
ἀηδὲς = δυσάρεστο

εὐέλεγκτα = εὐκόλα αποδεικνύονται

προσήκοντες = οἱ συγγενεῖς

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος:
«ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἔτυχεν ἡμῶν ἢ φυλῆ... νῦν μεμνησθαι καὶ τιμωρεῖσθαι»

Μονάδες 20

Γ2. Αφού επισημάνετε τον λόγο για τον οποίο κάποιοι άνθρωποι χαίρονται να περνούν τον χρόνο τους δίπλα στον Σωκράτη, αναφέρετε ποιος έχει αναθέσει σε αυτόν το ρόλο του στην κοινωνία;

Μονάδες 10

Γ3.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις (έχουν το ίδιο είδος υπογράμμισης στο κείμενο για τα τους εντοπίσετε ευκολότερα) :

τὴν ἀλήθειαν: την ονομαστική πληθυντικού

ἀηδὲς: την γενική ενικού του αρσενικού, στο συγκριτικό βαθμό

ἐμοὶ: την αιτιατική πληθυντικού, στο β' πρόσωπο

ὧ ἄνδρες: τον ίδιο τύπο στον ενικό αριθμό

πατέρας: τη δοτική πληθυντικού

(μονάδες 5)

Γ3.β. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στον τύπο που ζητείται (έχουν το ίδιο είδος υπογράμμισης στο κείμενο για τα τους εντοπίσετε ευκολότερα) :

ἀκηκόατε: το α' πληθυντικό οριστικής ενεστώστα

πράττειν: το γ' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή

ἔγνωσαν: το β' ενικό υποτακτικής του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή

ἀναβαίνοντας: το απαρέμφατο αορίστου β' στην ίδια φωνή

ἐπεπόνθησαν: το α' ενικό ευκτικής μελλοντα στην ίδια φωνή

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

Γ4.α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους που εμφανίζονται στο αδιδακτο κείμενο με έντονα γράμματα: **διὰ τί, πᾶσαν, ἀκούοντες, ἀληθῆ, αὐτῶν, ὑπ' ἐμοῦ.**

(μονάδες 6)

Γ4.β. Εντοπίστε στις τρεις πρώτες γραμμές του κειμένου την επιθετική μετοχή (μονάδα 1) και αναλύστε την στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση (3 μονάδες)

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

‘Φτιάσε όπου δεν μπορείς’

